

Förvaltningsrätten i Karlstad
Box 568
65112 Karlstad

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD
H10

INKOM: 2026-06-12
MÅLNR: 1812-26
AKTBIL: 17

Yttrande i körkortsärende med mål nr 1812-26

Förvaltningsrätten i Karlstad har gett Transportstyrelsen tillfälle att yttra sig över domstolens aktbilagor 8-12.

Transportstyrelsen vidhåller det överklagade beslutet från den 26 mars 2026. Vad som framförts i överklagandet ändrar inte Transportstyrelsens inställning och myndigheten anser att förvaltningsrätten ska avslå överklagandet. Transportstyrelsen hänvisar till vad som framgår av det överklagade beslutet och tillägger följande.

Linn Gustafsson har i sitt överklagande bl.a. anført att Transportstyrelsens beslut den 8 juli 2024 att avslå hennes ansökan om körkortstillstånd och återkalla hennes körkort är uppenbart felaktigt enligt 38 § förvaltningslagen (2017:900, FL). Detta eftersom det medicinska krav som beslutet grundade sig på har upphört att gälla och att det finns specialförvaltningsrättsliga principer som gör att förändringar i rättsläget ska beaktas vid omprövning av beslut om körkortsåterkallelse.

Det kan inledningsvis konstateras att det inte finns någon skyldighet för Transportstyrelsen att rätta uppenbart felaktiga lagakraftvunna beslut i körkortslagen (1998:488, KKL). En begäran om omprövning av beslut om körkortsåterkallelse ska istället handläggas enligt bestämmelserna om ändring i FL. FL är en allmän förfarandelag vars bestämmelser avser att ge uttryck för en minimistandard för förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden. En standard som, enligt 4 § FL, endast får frångås om det klart framgår av en annan lag eller förordning att avvikande bestämmelser ska tillämpas.

Enligt 38 § FL ska en myndighet ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning och beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Med uttrycket uppenbart felaktigt menas enligt förarbetena till FL att det ska vara fråga om ett fel som är enkelt för myndigheten att konstatera. Kravet är sällan uppfyllt om det krävs omfattande

KE677 v.8.2

kompletterande utredningsåtgärder för att klarlägga om sakförhållandena som beslutet grundar sig på är felaktiga.¹

Som Linn Gustafsson mycket riktigt har anført uttalas i några domstolsavgöranden som rör återkallelse på grund av att en körkortshavare inte uppfyller de medicinska kraven för innehav av körkort (5 kap. 3 § 7 KKL) att bedömningen ska göras utifrån de föreskrifter som gäller vid tidpunkten för prövningen. De äldre domstolsavgöranden som motparten hänvisar till (RÅ 85 2:69, RÅ 1984 AB 159 och RÅ 1988 ref 55) rör dock helt andra situationer än den nu aktuella. Det är inte möjligt att utifrån dessa avgörandena dra slutsatsen att nya regler innebär att lagakraftvunna beslut ska anses vara uppenbart felaktiga och omprövas enligt 38 § FL. Slutsatser som kan dras av domstolsavgörandena är dock följande.

1. Vid tillämpning av 5 kap. 3 § 7 KKL är det Transportstyrelsens föreskrifter om medicinska krav bindande (det vill säga att det är de medicinska föreskrifterna som definierar vad som utgör medicinsk olämplighet i KKL).
2. Det är lydelsen av föreskrifterna vid prövningstillfället som gäller. Det betyder att en skärpning av de medicinska kraven för innehav av körkort slår igenom även avseende ett redan utfärdat körkort vid en senare utredning/ifrågasättande av körkortsinnehavet i den mån inga övergångsbestämmelser har införts. Ett exempel på när ett körkortsinnehav provas igen är vid förnyelse av de högre behörigheterna. En prövning av om behörigheterna ska förnyas görs efter ansökan och av 3 kap. 12 § KKL följer att en förutsättning för förnyelse är att körkortshavaren visar att de medicinska kraven för behörigheten är uppfyllda. Andra exempel på när en ny prövning görs är vid ett ifrågasättande av körkortsinnehavet, tex efter en anmälan från läkare och när en person har ett villkor på sitt körkort att inkomma med läkarintyg med vissa intervall. Av 5 kap. 2 § körkortsförordningen (1998:980) följer att Transportstyrelsens skyndsamt ska utreda någons lämplighet om det finns anledning att anta att en körkortshavare inte uppfyller de förutsättningar som gäller för att ha körkort.
3. Avgörandena säger inte något om att andra regler än de som gällde vid prövningstillfället ska tillämpas när någon begär omprövning av ett beslut enligt 38 § FL.
4. RÅ 1984 AB 159 handlar om att frågan om undantag från de medicinska kraven för körkort inte kan provas av domstolen inom ramen för överklagandet, som handlade om återkallelse av körkort.

¹ Prop. 2016/17:180 s. 330

Det bör också påpekas att motparten har missförstått ett uttalande i kommentaren till 5 kap. 3 § 7 KKL som de hänvisar till i avsnitt 4.5 och 5.2.4. Motparten gör gällande att uttalandet i kommentaren till KKL innebär att domstolarna är bundna av de medicinska föreskrifterna i sin lydelse vid prövningstillfället inte bara vid överprövning utan även vid omprövning enligt 38 § FL. I kommentaren som avses anges:

”En konsekvens av att föreskrifterna om medicinska krav för innehav av körkort är bindande i den vid bedömningen gällande lydelsen är att en skärpning av de medicinska kraven för innehav av körkort slår igenom även avseende ett redan utfärdat körkort vid en senare omprövning av körkortsinnehavet i den mån inga övergångsbestämmelser har införts. En sådan omprövning kan bl.a. aktualiseras till följd av reglerna i [3 kap. 12 § KörkL](#) om giltigheten av de högre behörigheterna efter att ett körkort med en sådan behörighet har förnyats”.

Att ordet omprövning används innebär inte att det är omprövning enligt 38 § FL som avses. I texten, som har ett äldre ursprung, används ordet omprövning för att beskriva när ett körkortsinnehav med anledning av reglerna i KKL ska prövas på nytt. Som framgår ovan kan det t. ex. handla om när högre behörigheter ska förnyas eller vid ett körkortsingripande.

I körkortsärenden kan domstolar vid överprövning tillämpa de vid prövningstillfället gällande reglerna om dessa ser annorlunda ut än de vid beslutstillfället. Så var fallet i avgörandet den 18 februari 2026 från domstolen i Göteborg i mål 4188-25 som Linn Gustafsson hänvisar till. Detta torde dock med hänsyn till instansordningen förutsätta att Transportstyrelsen medger ändring eller överlämnar till domstolen att pröva saken såsom i det nämnda avgörandet. I en situation där utgången är oviss återförvisas ärendet i regel till myndigheten för ny bedömning. Det förekommer också att domstolar endast prövar om beslutet var rätt utifrån de regler som gällde vid beslutstillfället. I körkortsfrågor kan en person som fått avslag på medicinsk grund alltid få till en ny prövning genom att ansöka om körkortstillstånd igen.

Vid överprövning av beslut om körkortsåterkallelse av medicinska skäl kan senare tillkomna regeländringar alltså komma att beaktas. Det är dock en väsentlig skillnad mellan en överprövning av ett pågående ärende i domstol och begäran om omprövning av ett lagakraftvunnet beslut hos myndighet.

Det kan också tilläggas att den ordning som motparten föreslår, att nya medicinska krav skulle innebära att lagakraftvunna beslut ska anses vara uppenbart felaktiga och omprövas enligt 38 § FL, skulle få stora konsekvenser för körkortssystemet. Det är inte ovanligt att de medicinska reglerna för körkort ändras över tid. När någon ansöker om körkortstillstånd efter återkallelse på medicinsk grund måste en prövning alltid göras avseende samtliga medicinska krav, inte bara för det tillstånd som var anledning till återkallelsen.

Som framgår av Transportstyrelsens omprövningsbeslut har myndighetens beslut från den 8 juli 2024 fattats utifrån de regler, den tillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet. Beslutet har även överklagats och fastställts av Förvaltningsrätten i Karlstad i dom den 11 februari 2025. Förvaltningsrättens dom överklagades och varken kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen gav prövningstillstånd. Beslutet vann därmed laga kraft den 9 september 2025. Förutom en ändrad praxis och att de medicinska föreskrifterna ändrades ca 1 år och 6 månader efter att beslutet fattades har några nya omständigheter inte framkommit.

Sammanfattningsvis är myndighetens beslut från den 8 juli 2024 inte uppenbart felaktigt i väsentligt hänseende på grund av nya omständigheter eller annan anledning på det sätt som avses i 38 § FL. Om den bedömningen ändå skulle göras är det inte självklart att beslutet hade kunnat ske snabbt och enkelt. Transportstyrelsen hade ändå behövt göra en bedömning av underlaget i det specifika ärendet. Det kan inte uteslutas att utredningen hade behövt kompletteras.

Transportstyrelsen

